

MAHARASHTRA ADMINISTRATIVE TRIBUNAL
NAGPUR BENCH NAGPUR
ORIGINAL APPLICATION No. 183 of 2021 (S.B.)

Bhushan Himmatrao Virghat,
Aged about 24 years,
R/o. Saroj Colony, Sut Girni Road, Amravati.

Applicant.

Versus

- 1) The State of Maharashtra,
Through its Secretary, Tribal Development Department,
Mantralaya, Mumbai -32.
- 2) Commissioner,
Tribal Development Department, Maharashtra State,
Commissionerate of Tribal Development Department, Nashik.
- 3) Additional Commissioner,
Tribal Development Department, Amravati.

Respondents.

Shri N.R. Saboo, Advocate for the applicant.
Shri M.I. Khan, learned P.O. for respondents.

**Coram :- Hon'ble Shri Justice M.G. Giratkar,
Vice Chairman.**

Dated :- 03/08/2023.

J U D G M E N T

Heard Shri N.R. Saboo, learned counsel for the applicant
and Shri M.I. Khan, learned P.O. for the respondents.

2. The case of the applicant in short is as under –

The father of applicant was working as a Senior Clerk in
the establishment of respondent no.3, i.e., the Additional
Commissioner, Tribal Development Department, Amravati. The father

of the applicant died on 19/01/2016. The applicant applied for appointment on compassionate ground on the post of Senior Clerk. The respondent no.3 has given posting to the applicant on the post of Junior Clerk. The applicant made representations to the respondents to give posting him on the post of Senior Clerk, but those representations are not considered. Therefore, he approached to this Tribunal for direction to the respondents to appoint him on the post of Senior Clerk.

3. The O.A. is strongly opposed by the respondent no.3. It is submitted that the applicant cannot claim particular post for appointment on compassionate ground. It is submitted in para-6 of the reply that there was a meeting, in the meeting it was held that the applicant is not having any experience. As per the Promotion Rules, he has to pass the departmental examination and after passing the departmental examination, he can be considered for the post of Senior Clerk, therefore, his case was not considered for appointment on the post of Senior Clerk. At last, submitted that the O.A. is liable to be dismissed.

4. During the course of submission, the learned counsel for applicant has pointed out the G.R. dated 21/09/2017 (P-13). He has pointed out Clause-Appendix-A Clause 3 (a) and (e). The Clause-3 of the G.R. is reproduced as under –

“ (३) खालील दर्जाच्या पदावर अनुकंपा नियुक्ती देय राहिल :-

(अ) राज्य शासनांतर्गत कोणत्याही गट-क आणि गट-ड मधील सरळ सेवेच्या पदांवर त्या पदाच्या सेवाप्रवेश नियमातील विहित शैक्षणिक अर्हता असल्यास अशी नियुक्ती देता येईल.

(शासन निर्णय, दि. २६.१०.१९९४ व दि. २८.०३.२००१)

(आ) ह्या नियमानुसार नियुक्ती मिळण्यासाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या स्पर्धा परीक्षेस बसण्याची आवश्यकता नाही तसेच सदर पदावर अनुकंपा नियुक्ती करण्यासाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाचा सल्ला घेण्याची आवश्यकता असणार नाही. मात्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेतील पोलीस उपनिरीक्षक, विक्रीकर निरीक्षक, मोटार वाहन उप निरीक्षक, रेंज वन अधिकारी, कनिष्ठ अभियंता, सहायक वैद्यकीय अधिकारी, इ. गट 'क' मधील कार्यकारी (एक्झिक्युटीव) पदावर तसेच मंत्रालयातील सहायक पदावर नियुक्ती देता येणार नाही. तसेच निवडमंडळाचा सल्ला घेणे आवश्यक नाही. (शासन निर्णय, दि. २६.१०.१९९४ व दि. २१.११.१९९७)

(इ) लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेतील पदाखेरीज अन्य गट-क मधील कार्यकारी पदांवर नियुक्ती देण्यात यावी मात्र अशी नियुक्ती ही त्या पदांसाठी सेवा प्रवेश नियमानुसार सरळ सेवा भरतीची तरतुद आहे अशाच पदांवर देण्यात यावी. (उदाहरणादाखल काही कार्यकारी पदांची यादी- परिशिष्ट क) (शासन निर्णय, दि.२०.१२.१९९६). ”

5. The applicant is claiming the post of Senior Clerk, i.e., Group-C. As per the Appendix to the G.R., the posts are shown (P-39). Senior Clerk is in the category of Group-C having pay scale of Rs.1200-2040 as per the 5th Pay Commission. As per the Clause-3 of the said G.R., it is clear that there was no need to appear in the direct

recruitment process. The said post can be given for appointment on compassionate ground. As per the G.R. dated 11/09/2019 (P-41) 20% vacant posts are to be filled by giving appointment on compassionate ground. The G.R. dated 11/09/2019 is reproduced below –

“प्रस्तावना :

संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार सरळसेवेने भरावयाच्या ज्या पदांच्या भरतीस वित्त विभागाचे निर्बंध नाहीत अशी पदे सरळसेवेने भरताना, प्रतिवर्षी रिक्त होणाऱ्या पदांच्या १०% पदे अनुकंपा नियुक्तीने भरण्यात यावीत आणि सरळसेवेने भरावयाच्या ज्या पदांच्या भरतीवर वित्त विभागाचे निर्बंध असतील अशी पदे सरळसेवेने भरताना प्रतिवर्षी रिक्त असलेल्या पदांपैकी पद भरण्यास मान्यता असलेल्या पदांच्या २०% पदे अनुकंपा नियुक्तीने भरण्यात यावीत असे आदेश आहेत.

तथापि, अनुकंपा नियुक्तीचे अल्प प्रमाण, दिर्घकाळ प्रलंबित प्रतिक्क्षासूची, प्रतिक्क्षासूचीची वाढत जाणारी संख्या तसेच अनुकंपा नियुक्ती धारक आणि लोकप्रतिनिधी इ.कडून अनुकंपा नियुक्ती तात्काळ मिळण्यासंदर्भात वारंवार होणारी मागणी या बाबी विचारात घेवून, अनुकंपा नियुक्तीद्वारे पदभरतीस असलेल्या मर्यादेमध्ये काही कालावधीसाठी शिथिलता आणण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

संदर्भाधीन शासन निर्णयातील अनुकंपा नियुक्तीच्या भरतीसाठी असलेली १०% व २०% ची मर्यादा शिथिल करून, वित्त विभागाचे ज्या पदांच्या भरतीवर निर्बंध आहेत आणि ज्या पदांच्या भरतीवर निर्बंध नाहीत अशा सरळसेवेच्या कोट्यातील सर्व पदांच्या बाबतीत, गट-क व गट-ड मधील प्रतिवर्षी रिक्त होणाऱ्या पदांच्या २०% पदे अनुकंपा नियुक्तीद्वारे भरण्यात यावीत.

सदर २०% ची मर्यादा ही सन २०१९ या कॅलेंडर वर्षापासून तीन वर्षासाठी (१ जानेवारी, २०१९ ते ३१ डिसेंबर, २०२१) अंमलात राहिल. त्यानंतर सन २०२२ या कॅलेंडर वर्षापासून (१जानेवारी,२०२२ पासून) संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार अनुकंपा नियुक्ती देण्यासंदर्भात कार्यवाही करावी.

यापुढे अनुकंपा नियुक्तीद्वारे पदभरतीसाठी असणारी मर्यादा विचारात घेऊन अनुकंपा नियुक्ती देण्यासाठी पदसंख्या निश्चित करताना जर ०.५ पेक्षा कमी संख्या येत असेल तर किमान एक पद अनुकंपा नियुक्तीने भरण्यात यावे.

अनुकंपा नियुक्तीची पदसंख्या निश्चित करण्याच्या अनुषंगाने सुलभ संदर्भासाठी सोबतचे जोडपत्र पहावे.

२. सदर शासन निर्णय हा वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ३७२/आपुक दि.३०.०८.२०१९ अन्वये प्राप्त मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.”

6. The learned counsel for the applicant has pointed out the vacancy position in the establishment of respondent no.3 (P-47) 19 posts of Senior Clerk are vacant in the establishment of respondent no.3.

7. The learned counsel for the applicant has pointed out the appointment order issued to one Ku. Kamal K. Rathod. She was appointed on compassionate ground on the post of Statistical Assistant in the office of respondent no.3. The said appointment order was issued by respondent no.3. In the Appendix-C (P-39) of the G.R. dated 31/09/2017, the post of Senior Clerk is at Sr.No.1, the post of Statistical Assistant is at Sr.No.7. The basic pay of Senior Clerk is Rs.1200-2040 and Statistical Assistant is Rs.1200-2000 as per the 5th Pay Commission. Ku. Kamal K. Rathod was appointed by respondent no.3. on the post of Statistical Assistant having pay of Rs.5200-20200 GP Rs.2400/- as per the 6th Pay Commission. Therefore, respondent no.3 should have appointed the applicant on the post of Senior Clerk.

There was no any criteria in the G.R., to pass any departmental examination etc. Hence, the following order –

ORDER

(i) The O.A. is allowed.

(ii) The respondents are directed to appoint the applicant on the post of Senior Clerk, if the post is vacant and if the applicant is eligible for the said post.

(iii) No order as to costs.

Dated :- 03/08/2023.

(Justice M.G. Giratkar)
Vice Chairman.

*dnk.

I affirm that the contents of the PDF file order are word to word same as per original Judgment.

Name of Steno : D.N. Kadam

Court Name : Court of Hon'ble Vice Chairman.

Judgment signed on : 03/08/2023.